

Program na květen 2012

Večer deskových her

úterý 1. května 2012 od 17 do 21:30 hodin
pořádá Martin Vaněk a Jan Rejšek vstupné: 30 Kč

Jen pro Vás přinášíme večer plný zábavy. Kromě spousty klasických her vám nabízíme deskové hry pro malé i velké hráče, včetně her s astronomickou tematikou.

Přednáška: „Geologie Země“

pondělí 7. května 2012 v 19 hodin
přednáší Tomáš Brázdil vstupné 40 Kč

Co vše víme o Zemi, jejím složení a vývoji.

Cestopisná přednáška CK Kudrna: „Šperky Itálie“

čtvrtek 10. května 2012 v 18 hodin
přednáší Zuzana Trojanová vstupné: 50 Kč

Začneme v hornaté severní části Itálie, kde ledovcem vymodelovaná krajina s rudonosnými horami, vodopády, soutěskami, bizarními zemními pyramidami, dotvářená kulisou opevněných středověkých hradů stojí nepochybně za zastavením. Cestou na jih se podíváme k největšímu skalnímu mostu a zamíříme do národního parku Apenin, přímo do kraje výroby sýra Parmezán. Nevšední podívanou zažijeme při pohledu na carrarské mramorové lomy, z jejichž kamene tesal i slavný Michelangelo. Jediněčná atmosféra toskánských městeček s teplými minerálními prameny pohladí na těle i na duši. Zavítáme rovněž na vulkanické Liparské ostrovy Vulkáno a Stromboli a konečně na Napoleonův ostrov Elba.

Přednáška: „Merkur“

pondělí 14. května 2012 v 19 hodin
přednáší Ivan Havlíček vstupné 40 Kč

Od 18. března 2011 obkružuje planetu Merkur sonda MESSENGER. Jde o první umělý satelit nejnižnější planety sluneční soustavy. V přednášce se seznámíme s výsledky této impozantní mise.

Večer deskových her

úterý 15. května 2012 od 17 do 21:30 hodin
pořádá Martin Vaněk a Jan Rejšek vstupné: 30 Kč

V květnu přinášíme ještě jeden klasický večer plný her a zábavy.

Přednáška: „Žeň objevů v 21. století“

pondělí 21. května 2012 v 19 hodin
přednáší ing. Jiří Vašátko vstupné: 40 Kč
Přehled významných astronomických objevů učiněných v první dekádě 21. století.

Komentovaná procházka městem Zlínem: „Kdy nám světlo vadí a kdy prospívá“

pátek 25. května 2012 v 19 hodin
přednáší RNDr. Jan Hollan, PhD. vstupné: 40 Kč
Procházka začne u altánu v parku za městskou knihovnou.

Zajímá Vás, jak osvětlovat města, aby zůstala krásná a zdravá? Proč bývá noc synonymem ošklivosti? Kde, kdy a jak moc světla potřebujeme? Kde už se tak svítí? Máte i vy zájem o nápravu situace ve svém okolí?
Jan Hollan je jedním z předních evropských odborníků na omezování palčivého světelného znečištění. Během komentované procházky se posluchači dozví, že snahy odborníků nejsou nijak kontroverzní. Nezpůsobí nárůst kriminality, ani ohromné investice do přestavby systému pouličního osvětlení. Naopak by mohly vést k výraznému zlepšení životních podmínek obyvatel města, k úspoře elektřiny i k návratu krásných hvězd a také tmy, v níž se dá spát.
Jan Hollan je pracovníkem CzechGlobe (Centrum výzkumu globální změny AV ČR, v.v.i.).

Přednáška: „Astronomická událost století - Venuše a její přechod přes Slunce 6. 6. 2012“

pondělí 28. května 2012 v 19 hodin
přednáší Ivan Havlíček vstupné: 40 Kč
Základní údaje o Venuši a jak budeme moci pozorovat její přechod přes Slunce, který nastane ve středu 6. června.

Večer deskových her

úterý 29. května 2012 od 17 do 21:30 hodin
pořádá Martin Vaněk a Jan Rejšek vstupné: 30 Kč
V květnu přinášíme ještě potřetí klasický večer plný her a zábavy.

Letní Astrotábor

se uskuteční ve dnech 12. 8. – 25. 8. 2012 na stanové základně u obce Vlčková, je určen pro děti od 12 do 18 let. Cena 3700 Kč (3000 Kč pro děti s trvalým bydlištěm ve Zlíně s dotací z Fondu mládeže MMZ).

Pozvánka pod oblohu

Viditelnost planet

Merkur nepozorovatelný
Venuše večer nízko nad západním obzorem
Mars většinu noci kromě jitra
Jupiter nepozorovatelný
Saturn po celou noc
Uran koncem měsíce ráno nízko nad východním obzorem
Neptun ráno na východě

Úkazy

zdroj: Hvězdářská ročenka 2012

datum hodina úkaz

datum	hodina	úkaz
1. 5. 2012	9	Měsíc v konjunkci s Marsem (Měsíc 8,0° jižně; přiblížení Měsíce k Marsu pozorovatelné v noci z 30. 4. na 1. 5.)
4. 5. 2012	18	Měsíc v konjunkci se Saturnem (Měsíc 6,7° jižně; 5. 5. ráno seskupení Měsíce, Saturnu a Spiky (alfa Vir))
5. 5. 2012		maximum meteorického roje éta Akvarid (ZHR 40, ruší Měsíc)
6. 5. 2012	5	Měsíc v úplňku
6. 5. 2012	5	Měsíc v přízemí (356 955 km)
12. 5. 2012	23	Měsíc v poslední čtvrti
13. 5. 2012	14	Jupiter v konjunkci se Sluncem
16. 5. 2012	13	Saturn v konjunkci se Spikou (alfa Vir, Saturn 4,8° severně)
19. 5. 2012	17	Měsíc v odzemi (406 439 km)
20. 5. 2012	16	Slunce vstupuje do znamení Bliženců
21. 5. 2012	1	Měsíc v novu; prstencové zatmění Slunce od nás nepozorovatelné
22. 5. 2012	23	Měsíc v konjunkci s Venuší (Měsíc 5,5° jižně)
27. 5. 2012	12	Merkur v horní konjunkci se Sluncem
28. 5. 2012	21	Měsíc v první čtvrti
29. 5. 2012	7	Měsíc v konjunkci s Marsem (Měsíc 7,1° jižně; Mars v blízkosti Měsíce pozorovatelný 28. a 29. 5.)

Pozorování noční oblohy se konají v květnu vždy v **pondělí, středu a pátek od 21:00 do 23:00 hodin.**

Nebude-li počasí přát, nabízíme **prohlídku** hvězdárny, astronomické techniky a instalovaných výstav.

zlín.

**vstupné: dospělí 30 Kč,
děti do 1,2 m výšky 15 Kč**

akce se konají za podpory Kulturního fondu města Zlína

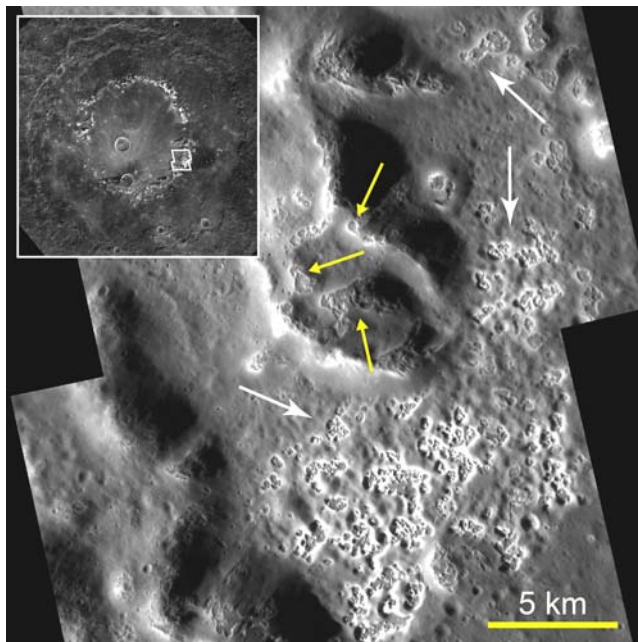
Merkurovy vpadlé tváře

Kosmická sonda Messenger, vytvořená pro průzkum Merkuru, odstartovala ze Země 3. srpna 2004. Na oběžnou dráhu kolem Merkuru se dostala po několikanásobném urychlení prostřednictvím těsných průletů kolem Země (2005) a Venuše (2006 a 2007). Po následných třech těsných průletech kol Merkuru (14. 1. 2008, 6. 10. 2008 a 29. 9. 2009) začala obíhat 18. března 2011 přímo kolem cílové planety. Sonda je navržena tak, aby vydržela pracovat v extrémních podmínkách v blízkosti Slunce. Je vybavena přístroji pro snímkování povrchu, studium geologických charakteristik, měření velmi tenké atmosféry a magnetosféry.

Kosmická sonda Messenger nad povrchem Merkuru v záři Slunce. Celá sonda je proti intenzivnímu slunečnímu větru chráněna stínícím štítem (2).

Roční průzkum přímo z oběžné dráhy zobrazil Merkur v nejmenších podrobnostech velikosti kilometrů. Planeta je plna impaktových kráterů, jsou zde vychladlé lávové řeky, výlevná pole vystupující nad okolní krajinu a také prapodivné planiny plné plytkých roklí a děr, které nejsou známy z žádného dosud zkoumaného tělesa sluneční soustavy. Povrch je různobarevný, z dopadových kráterů byly vyvrženy velmi světlé horniny a podobně světlé jsou i stěny propadlých roklí. Prozatím je příliš brzy na definitivní určení mechanismů, které vedly k jejich vzniku. Planetární geologové si ale budou moci konečně doplnit podrobnosti i o poslední velké planetě, kterou se dosud nedařilo prozkoumat zblízka.

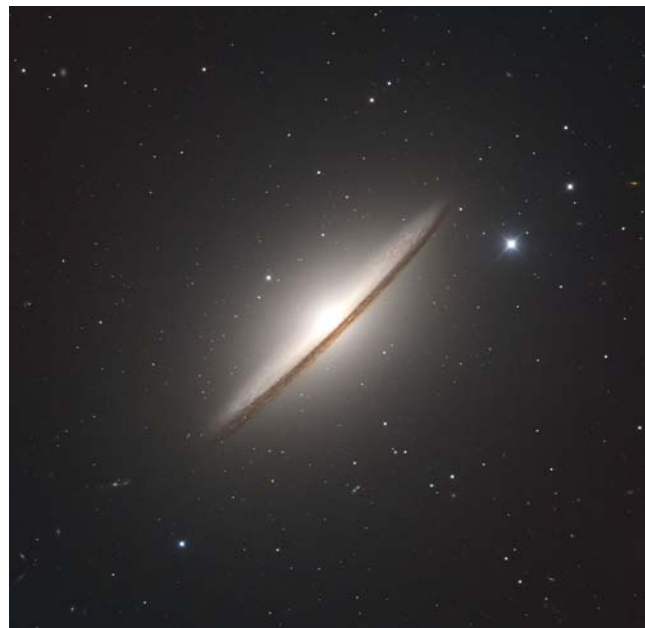
Detailní snímek pánve Raditladi. Ohraničující kruhové pohoří velmi mladého geologického útvaru vystupuje nad okolní krajinu vyplněnou pravděpodobně mladými výlevnými horninami. V pánvi se nachází mnohem méně impaktů než v okolní krajině vně kruhového horstva. K jejímu zalití tedy došlo mnohem později po vzniku obkružujícího valu. Podobné útvary jsou známy i z povrchu našeho Měsíce. Nikde ale zatím nebyla pozorována tak rozsáhlá pole propadlých roklí, které připomínají rozpukané bubliny zpěněné horniny.

Podle: <http://messenger.jhuapl.edu/index.php>

Vydává Hvězdárna Zlín – Zlínská astronomická společnost,
Lesní čtvrť III / 5443, 760 01 Zlín, www.zas.cz

telefon pro podávání informací a objednávání akcí: 732 804 937
telefon do budovy – dovoláte se jen v době, kdy je hvězdárna
otevřena veřejnosti: 736 734 511
Připravil Ivan Havlíček

Zlínská astronomická společnost Hvězdárna Zlín

Velká galaxie Sombrero v souhvězdí Panny

KVĚTEN 2012

www.zas.cz

